

Tabela 22: Liczba podmiotów gospodarczych w podziale na sołectwa Gminy Świerklany w latach 2013-2015 (źródło: UG Świerklany)

	2013		2014		2015	
	Liczba podmiotów gospodarczych		Liczba podmiotów gospodarczych		Liczba podmiotów gospodarczych	
	Zarejestrowanych	Wyrejestrowanych	Zarejestrowanych	Wyrejestrowanych	Zarejestrowanych	Wyrejestrowanych
Świerklany Dolne	10	0	11	1	4	3
Świerklany Górne	9	2	13	4	14	4
Jankowice	14	0	16	2	12	0

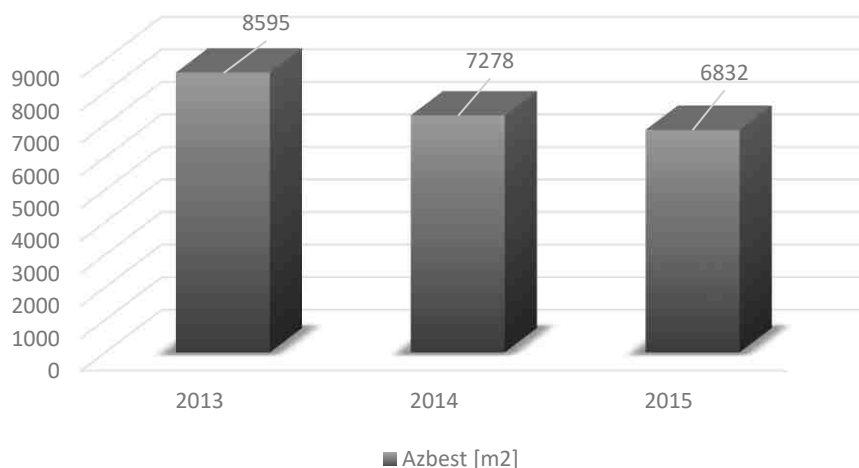
3.2 Sfera techniczna

Wśród grupy zjawisk negatywnych wyodrębniono także sferę techniczną rozumianą przede wszystkim jako degradację stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkalnym, oraz brak funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska. W związku z powyższym przeanalizowano istniejące zasoby budownictwa mieszkalnego Gminy Świerklany pod względem ich potencjalnego negatywnego wpływu na środowisko oraz zdrowie mieszkańców – wyroby azbestowe.

Na terenie Gminy Świerklany w 2015 roku zinwentaryzowano 55 budynków z pokryciem azbestowym o łącznej masie wyrobów równej 75,16 t. W porównaniu z latami wcześniejszymi można zauważyć malejącą liczbę budynków z pokryciem azbestowym, a co za tym idzie - łączną masę azbestu. Na przestrzeni lat 2013-2015 łączna masa azbestu spadła o 19,4 t. Poniższa tabela ukazuje szczegółowe dane.

Tabela 23. Wyroby azbestowe na terenie Gminy Świerklany w latach 2013-2015 (źródło: dane UG Świerklany)

	Liczba budynków z pokryciem azbestowym	Masa azbestu [t]
2013	67	94,56
2014	58	80,08
2015	55	75,16

Rysunek 12. Powierzchnia [m2] wyrobów azbestowych na terenie Gminy Świerklany w latach 2013-2015 (źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG Świerklany)

Wśród sołectw Gminy Świerklany najwięcej wyrobów azbestowych zinwentaryzowano na terenie Świerklan Dolnych, a najmniej na terenie Świerklan Górnych. Można zauważyć, że na terenie wszystkich sołectw z roku na rok maleje masa zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych.

Tabela 24: Wyroby azbestowe na terenie Gminy Świerklany w latach 2013-2015 w podziale na sołectwa (źródło: UG Świerklany)

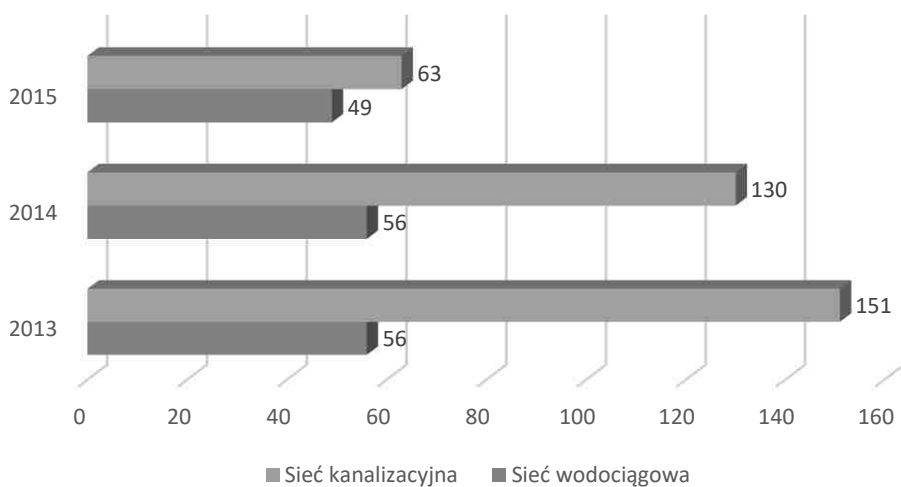
Sołectwo	Liczba budynków z pokryciem azbestowym	Azbest [m2]	Masa azbestu [t]
2013			
Świerklany Dolne	36	4821	53,039
Świerklany Górne	11	1615	17,77
Jankowice	20	2159	23,755
2014			
Świerklany Dolne	33	4283	47,121
Świerklany Górne	8	1215	13,37
Jankowice	17	1780	19,586
2015			
Świerklany Dolne	31	3991	43,90
Świerklany Górne	7	1061	11,67
Jankowice	17	1780	19,59

Wśród zjawisk technicznych należy również wyodrębnić dostępność do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Jest to bardzo ważne ponieważ podłączenie budynku do sieci kanalizacyjnej i wodociągowej wpływa na wzrost poziomu jakości życia mieszkańców, podnosi warunki sanitarne. Poniższa tabela ukazuje liczbę nowych przyłączy do sieci kanalizacyjnej i wodociągowej na terenie Gminy w latach 2013-2015 z podziałem na sołectwa.

DIAGNOZA ZJAWISK NEGATYWNYCH SPORZĄDZONA NA POTRZEBY WYZNACZENIA OBSZARU
ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI GMINY ŚWIERKLANY

Tabela 25. Liczba nowych przyłączy do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie Gminy Świerklany w latach 2013-2015 w podziale na sołectwa (źródło: UG Świerklany)

	2013		2014		2015	
	sieć wodociągowa	sieć kanalizacyjna	sieć wodociągowa	sieć kanalizacyjna	sieć wodociągowa	sieć kanalizacyjna
Świerklany Dolne	20	125	15	36	12	16
Świerklany Górne	9	9	17	69	15	23
Jankowice	27	17	24	25	22	24

Rysunek 13. Liczba nowych przyłączy do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie Gminy Świerklany w latach 2013-2015 (źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG Świerklany)

Z przedstawionych danych wynika, że na terenie Gminy najwięcej budynków do sieci kanalizacyjnej podłączono w 2013 roku – 151 przyłączy. Z roku na rok liczba nowych przyłączy do sieci kanalizacyjnej i wodociągowej jest coraz mniejsza.

Poniższa tabela przedstawia ogólną liczbę przyłączy kanalizacyjnych na terenie Gminy Świerklany w latach 2012-2015.

Tabela 26. Ogólna liczba przyłączy kanalizacyjnych na terenie Gminy Świerklany w latach 2012-2015 (źródło: dane UG Świerklany)

	Ogólna liczba przyłączy kanalizacyjnych [szt.]
2012	1652
2013	1805
2014	1935
2015	1998

3.3 Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Bezpieczeństwo i porządek publiczny

Poczucie bezpieczeństwa jest jednym z podstawowych kryteriów oceny obszaru, w którym się żyje, pracuje i spędza czas. Przestępczość stanowi ważny czynnik wpływający na jakość życia mieszkańców. Dane na temat bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie Gminy Świerklany uzyskano z Komendy Miejskiej Policji w Rybniku, a dane na temat pożarów, miejscowych zagrożeń i fałszywych alarmów pozyskano z Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Rybniku.

Poniższa tabela ukazuje zdarzenia drogowe oraz zdarzenia z punktu widzenia społecznego poczucia bezpieczeństwa na terenie Gminy Świerklany w latach 2013-2015.

Tabela 27: Zdarzenia drogowe oraz zdarzenia z punktu widzenia społecznego poczucia bezpieczeństwa na terenie Gminy Świerklany w latach 2013-2015 (źródło: Komenda Miejska Policji w Rybniku)

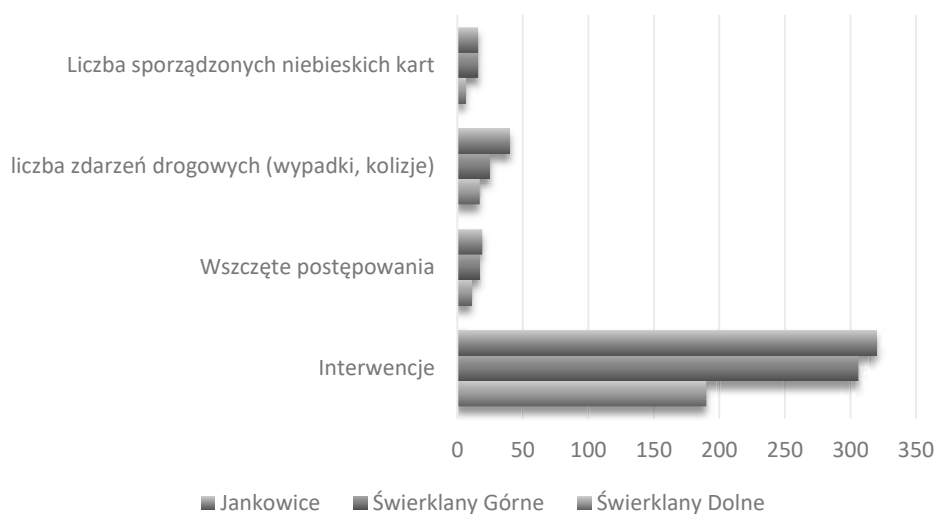
	Interwencje	Wszczęte postępowania	Liczba zdarzeń drogowych (wypadki, kolizje)	Liczba sporządzonych niebieskich kart
2013	677	113	125	27
2014	630	82	91	30
2015	816	47	82	38

Analizując powyższe zdarzenia należy stwierdzić, że na terenie Gminy Świerklany liczba zdarzeń w poszczególnych latach znacznie się zmienia. Należy zauważyć, że w 2015 roku odnotowano spadek liczby zdarzeń drogowych w porównaniu z rokiem 2013 i 2014. Do zjawisk niepokojących należy zaliczyć wzrastającą z roku na rok liczbę sporządzonych niebieskich kart. Wśród aspektów pozytywnych należy wyróżnić malejącą liczbę wszczętych postępowań, w stosunku do 2013 roku liczba ta spadła o 66. Liczba przeprowadzonych interwencji w 2015 roku znacznie wzrosła w porównaniu z latami poprzednimi.

Poniższa tabela ukazuje szczegółowe dane dotyczące przeprowadzonych interwencji, wszczętych postępowań, zdarzeń drogowych oraz sporządzonych niebieskich kart w latach 2013-2015 z wyszczególnieniem sołectw Gminy.

Tabela 28. Zdarzenia drogowe oraz zdarzenia z punktu widzenia społecznego poczucia bezpieczeństwa na terenie Gminy Świerklany w latach 2013-2015 z podziałem na sołectwa (źródło: Komenda Miejska Policji w Rybniku)

	Interwencje	Wszczęte postępowania	Liczba zdarzeń drogowych (wypadki, kolizje)	Liczba sporządzonych niebieskich kart
2013				
Świerklany Dolne	188	36	18	8
Świerklany Górne	323	57	47	15
Jankowice	166	20	60	8
2014				
Świerklany Dolne	158	32	21	4
Świerklany Górne	279	39	46	12
Jankowice	193	11	24	14
2015				
Świerklany Dolne	190	11	17	6
Świerklany Górne	306	17	25	16
Jankowice	320	19	40	16

Rysunek 14. Zdarzenia drogowe oraz zdarzenia z punktu widzenia społecznego poczucia bezpieczeństwa na terenie sołectw Gminy Świerklany w 2015 roku (źródło: Komenda Miejska Policji w Rybniku)

Z powyższego wykresu wynika, że w 2015 roku na terenie sołectwa Jankowice liczba przeprowadzonych interwencji, wszczętych postępowań oraz zdarzeń drogowych była największa na terenie całej Gminy, jedynie liczba sporządzonych niebieskich kart była taka sama jak na terenie Świerklan Górnych.

Zgodnie z danymi Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Rybniku, w 2015 roku na terenie Gminy Świerklany odnotowano 31 pożarów, 98 miejscowych zagrożeń oraz 1 fałszywy alarm. W porównaniu z latami wcześniejszymi można zauważyć rosnącą liczbę zdarzeń na terenie Gminy w roku 2015. Poniższa tabela ukazuje szczegółowe dane.

Tabela 29. Pożary, miejscowe zagrożenia oraz fałszywe alarmy na terenie Gminy Świerklany w latach 2013-2015 (źródło: Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Rybniku)

	Pożary	Miejscowe zagrożenia	Fałszywe alarmy
2013	18	82	0
2014	25	48	0
2015	31	98	1

Tabela 30. Pożary, miejscowe zagrożenia i fałszywe alarmy w latach 2013-2015 w podziale na sołectwa (źródło: Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Rybniku)

	Pożary	Miejscowe zagrożenia	Fałszywe alarmy
2013			
Świerklany Dolne	5	27	0
Świerklany Górne	5	22	0
Jankowice	8	33	0
2014			
Świerklany Dolne	3	9	0
Świerklany Górne	5	17	0
Jankowice	17	22	0
2015			
Świerklany Dolne	4	20	1
Świerklany Górne	1	18	0
Jankowice	26	60	0

Wśród sołectw Gminy Świerklany można zauważyć, że największy problem w zakresie występowania pożarów i miejscowych zagrożeń widoczny jest na terenie sołectwa Jankowice gdzie z roku na rok problem się powiększa. W 2015 roku na terenie Jankowic odnotowano o 38 więcej miejscowych zagrożeń niż w roku 2014.

3.4 Sfera środowiskowa

Stan jakości powietrza na terenie Gminy Świerklany zanalizowano na podstawie „Stanu środowiska w województwie śląskim w 2015 roku”.

Województwo śląskie zostało podzielone na 5 stref:

- ✓ Miasto Bielsko-Biała,
- ✓ Miasto Częstochowa,
- ✓ Aglomeracja górnośląska,
- ✓ Aglomeracja rybnicko-jastrzębska,
- ✓ Strefa śląska.

Gmina Świerklany należy do śląskiej strefy ochrony powietrza, gdzie w 2015 roku doszło do przekroczeń dopuszczalnych stężeń benzo(a)pirenu, pyłu PM10 oraz pyłu PM2,5.

Tabela 31: Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia (źródło: Stan środowiska w województwie śląskim w 2015 roku)

Nazwa strefy	As(PM10)	BaP(PM10)	C ₆ H ₆	CO	Cd(PM10)	NO ₂	Ni(PM10)	PM10	PM2.5	Pb(PM10)	SO ₂
Agglomeracja górnośląska	A	C	A	A	A	C	A	C	C, C1	A	A
Agglomeracja rybnicko-jastrzębska	A	C	A	A	A	A	A	C	C, C1	A	A
miasto Bielsko-Biała	A	C	A	A	A	A	A	C	C, C1	A	A
miasto Częstochowa	A	C	A	A	A	A	A	C	C, C1	A	A
strefa śląska	A	C	A	A	A	A	A	C	C, C1	A	A

Zgodnie z mapami zamieszczonymi w „Stan środowiska w województwie śląskim w 2015 roku” prezentującymi rozkład stężenia średniorocznego pyłu PM2,5, PM10 oraz benzo(a)pirenu można zauważyć, że na terenie Gminy Świerklany doszło do przekroczeń dopuszczalnych wartości.

Odpady

Z perspektywy ochrony środowiska bardzo ważna jest selektywna zbiórka odpadów. Należy przez to rozumieć selekcję odpadów komunalnych w pojemnikach, bezpośrednio w miejscu ich powstawania czyli w gospodarstwach domowych. Segregowanie odpadów komunalnych na terenie posesji pozwala na gospodarowanie nimi w sposób efektywny ekologicznie i ekonomicznie, między innymi poprzez zmniejszenie ilości odpadów trafiających na składowiska jak również zmniejszenie ilości odpadów trafiających do pojemnika przeznaczonego do gromadzenia w nim odpadów zmieszanych. Na terenie Gminy Świerklany w 2015 roku 98,40% budynków segregowało odpady komunalne. W porównaniu z rokiem 2014 można zauważyć wzrost liczby budynków objętych selektywną zbiórką odpadów.

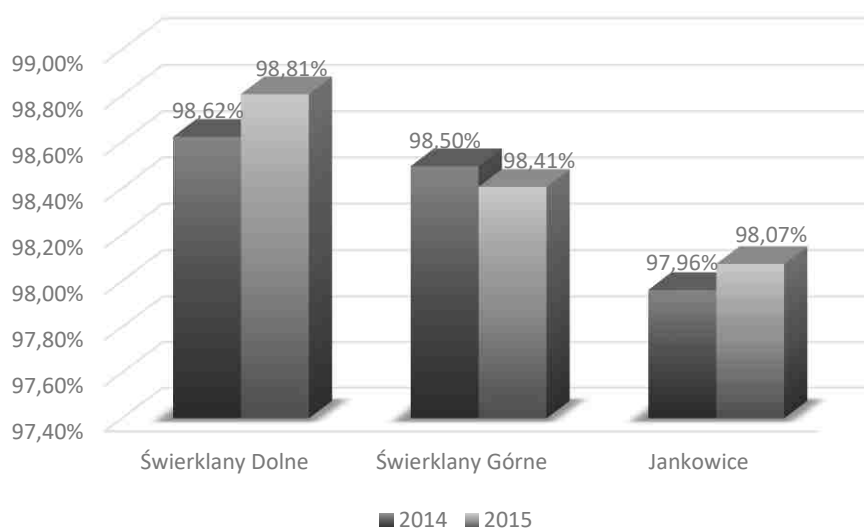
Tabela 32: Liczba oraz odsetek budynków segregujących odpady na terenie Gminy Świerklany w roku 2014 i 2015 (źródło: UG Świerklany)

	2014	2015
Liczba budynków objętych selektywną zbiórką odpadów (zgodnie z deklaracjami)	2 659	2 700
% budynków segregujących odpady	98,34%	98,40%

Najwięcej budynków segregujących odpady w 2015 roku znajdowało się na terenie sołectwa Świerklany Dolne – 98,81%, a najmniej na terenie sołectwa Jankowice – 98,07%. Można zauważyć, że liczba budynków objętych selektywną zbiórką odpadów na terenie sołectwa Świerklany Dolne i Jankowice wzrosła w porównaniu z rokiem 2014, natomiast na terenie Świerklan Górnych zmalała.

Tabela 33. Gospodarka odpadami na terenie Gminy Świerklany w latach 2014 i 2015 w podziale na sołectwa (źródło: UG Świerklany)

	Liczba budynków		Liczba budynków objętych selektywną zbiórką odpadów (zgodnie z deklaracjami)		% budynków segregujących odpady	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015
Świerklany Dolne	726	754	716	745	98,62%	98,81%
Świerklany Górne	997	1004	982	988	98,50%	98,41%
Jankowice	981	986	961	967	97,96%	98,07%

Rysunek 15. Odsetek budynków segregujących odpady na terenie sołectw Gminy Świerklany w roku 2014 i 2015 (źródło: opracowanie własne na podstawie UG Świerklany)

Na terenie Gminy Świerklany działa Gminny Punkt Zbiórki Odpadów Niebezpiecznych oraz Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, do których mieszkańcy gminy mogą własnym transportem dostarczać niektóre odpady komunalne. PSZOK zlokalizowany jest w Świerklanach przy ul. Pogodnej 5.

Na terenie Gminy znajdują się również dwa składowiska odpadów:

- składowisko odpadów wydobywczych Borynia-Jar (w części położone w obszarze Gminy Świerklany, a w części w obszarze miasta Jastrzębie-Zdrój) – w trakcie zamykania, objęte monitoringiem;
- składowisko odpadów Komunalnych w Jankowicach Rybnickich – w trakcie zamykania, objęte monitoringiem.

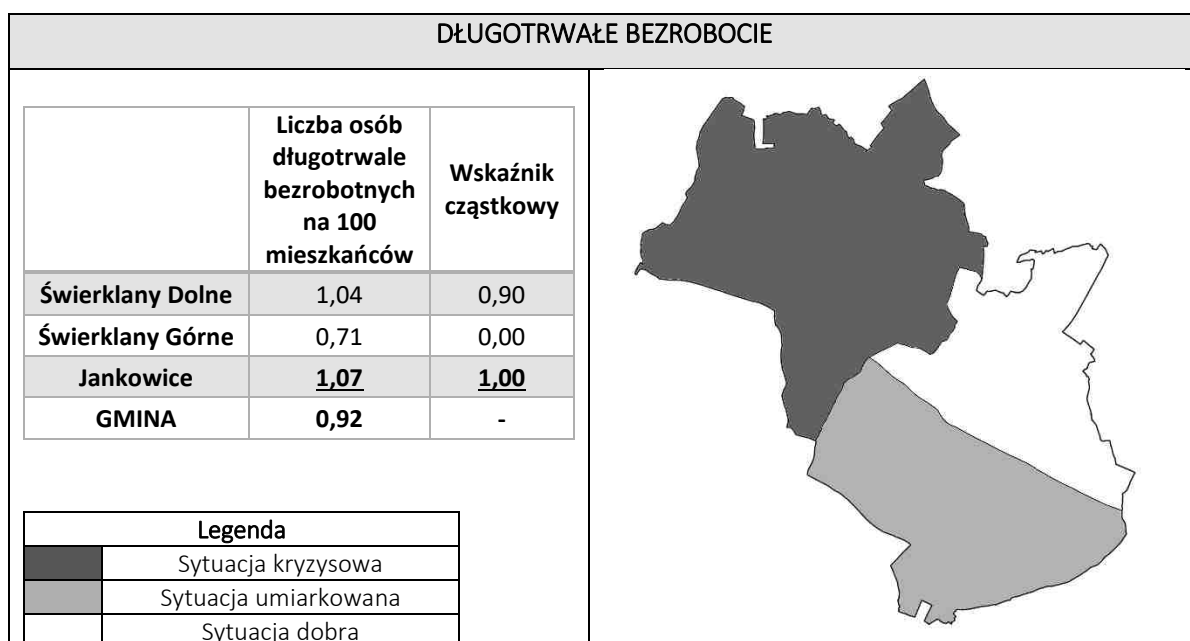
4. WYZNACZENIE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO

4.1 PODSUMOWANIE ZJAWISK SPOŁECZNYCH

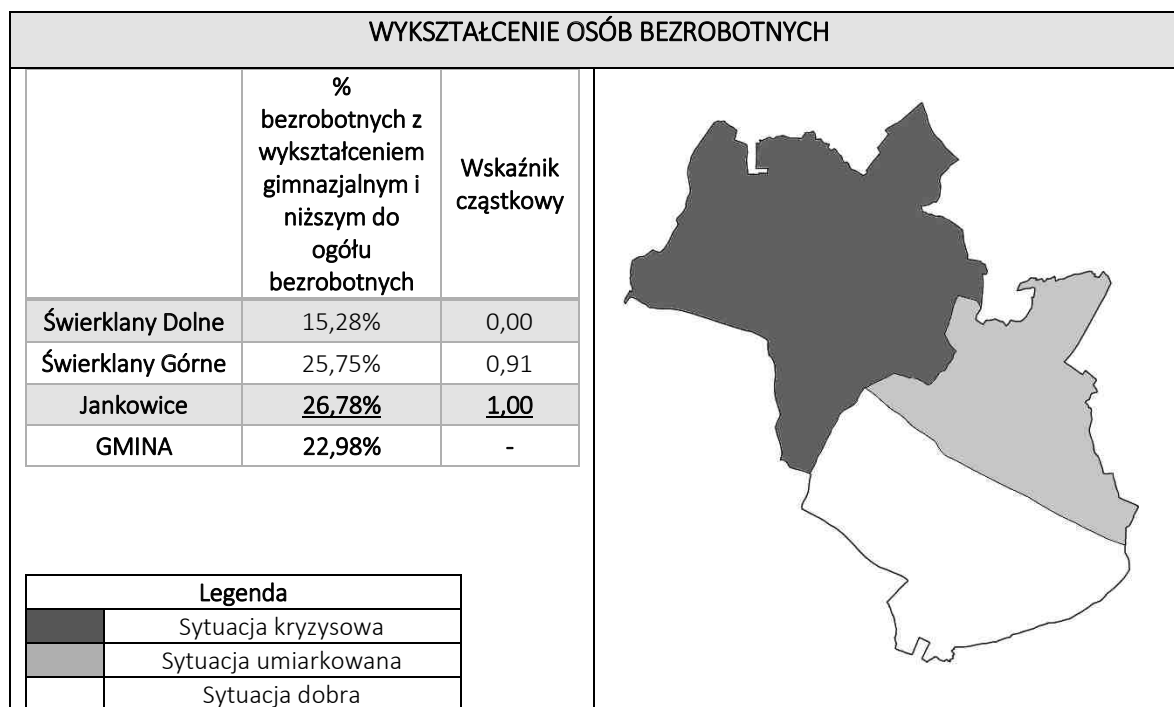
Bezrobocie

W celu zobrazowania nasilenia problemu bezrobocia na terenie Gminy Świerklany przeanalizowano dwa elementy. Są to:

- ✓ liczba osób długotrwale bezrobotnych na 100 mieszkańców;
- ✓ % bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym i niższym do ogółu bezrobotnych w danym sołectwie.

Sołectwem o nasilonym problemie osób długotrwale bezrobotnych są Jankowice (1,07 osoby na 100 mieszkańców sołectwa). Najmniejszym wskaźnikiem w tej dziedzinie wykazało się sołectwo Świerklany Górne (0,71 osób na 100 mieszkańców sołectwa).

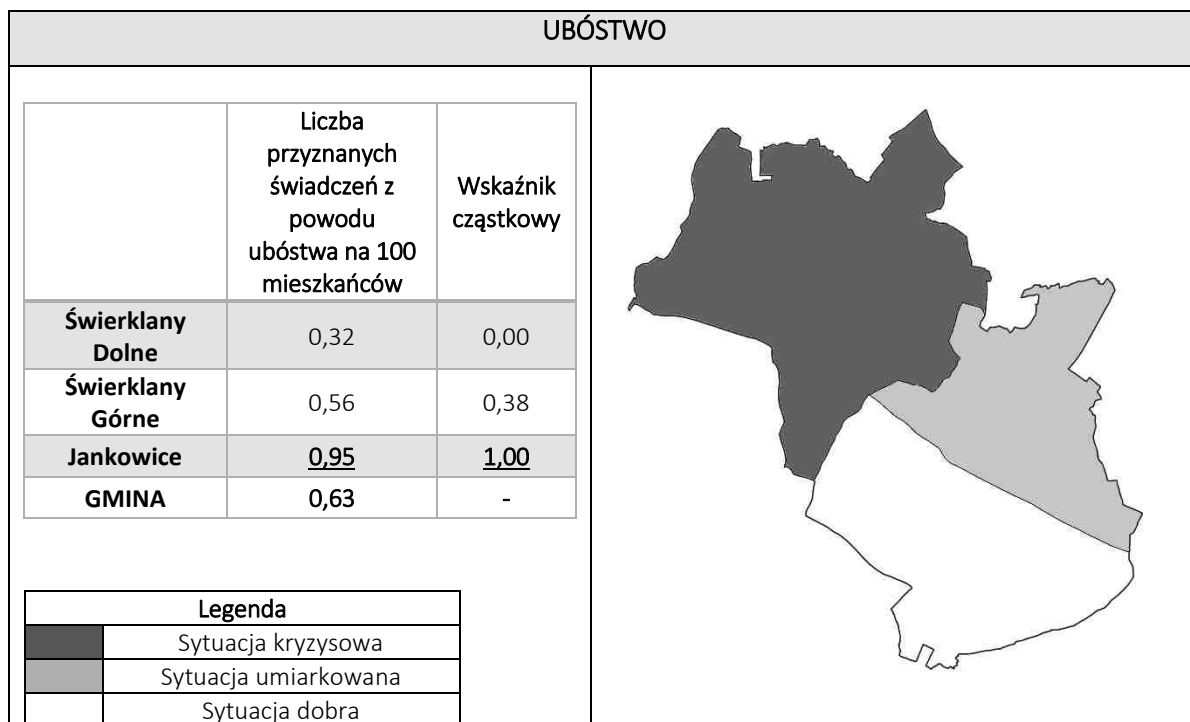

Największy odsetek osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym i niższym do ogółu osób bezrobotnych w danym sołectwie zauważalny jest na terenie sołectwa Jankowice (26,78%). Procent ten jest znacznie wyższy niż średnia dla Gminy. Najmniejszy problem w tym zakresie odnotowano na terenie sołectwa Świerklany Dolne - 15,28%.

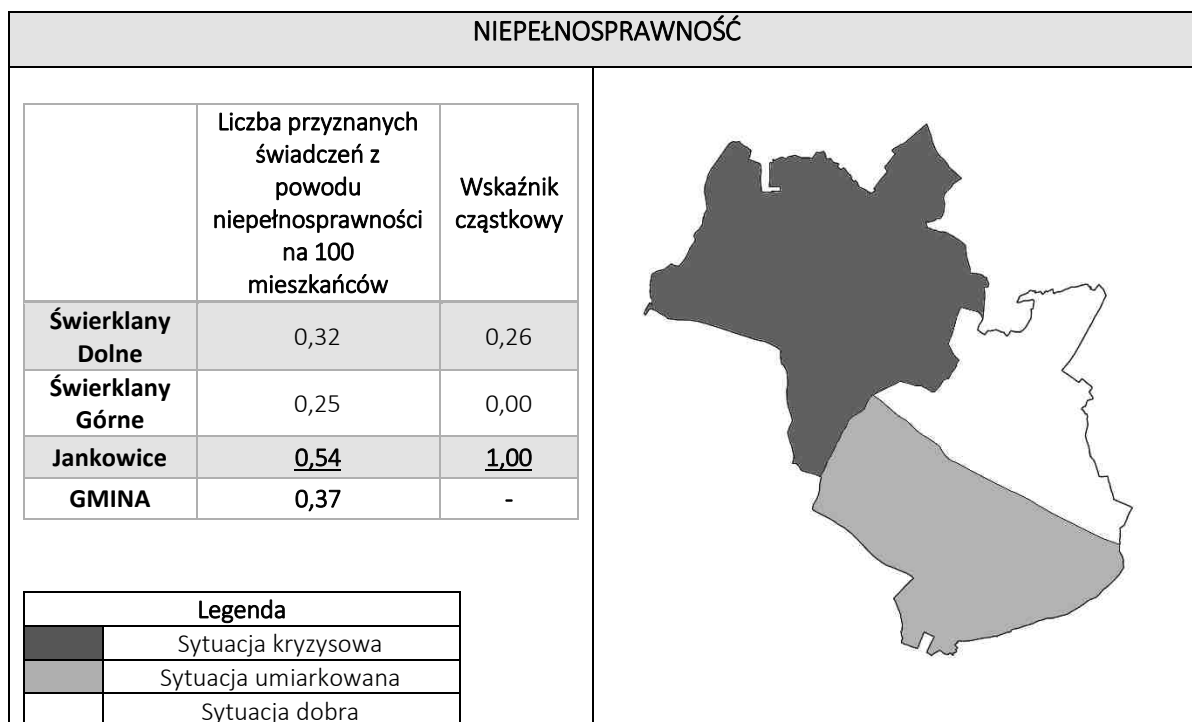
Pomoc społeczna

W celu wyznaczenia obszarów o największym nasileniu problemów społecznych wynikających z udzielonej pomocy społecznej przeanalizowano następujące czynniki:

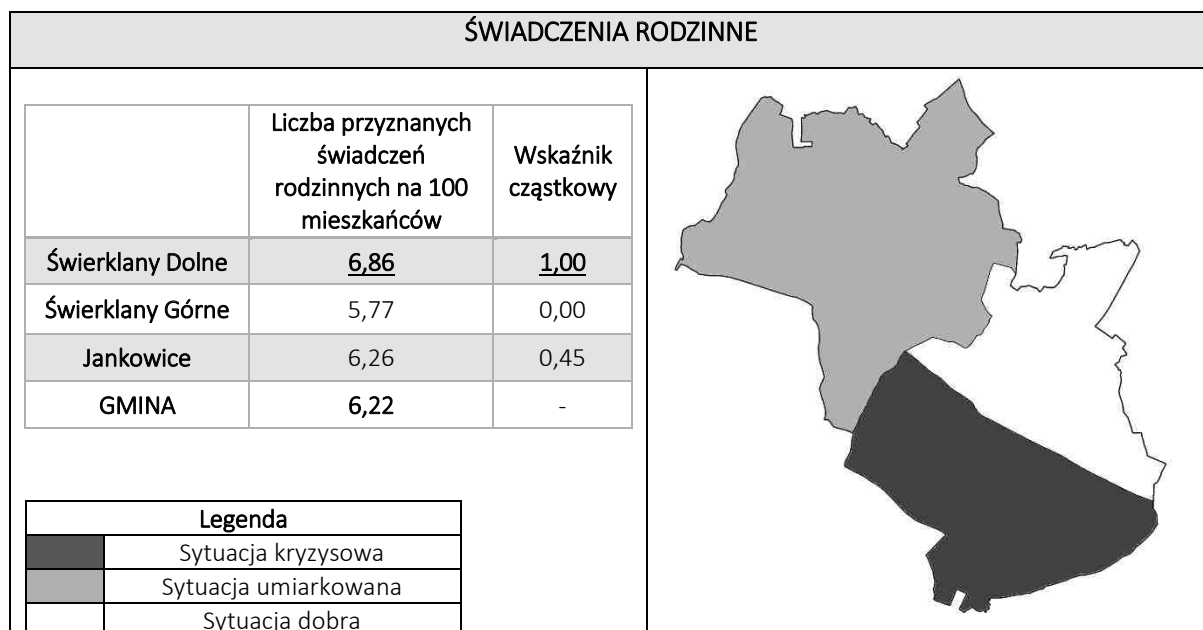
- ✓ Liczba świadczeń przyznanych z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców;
- ✓ Liczba świadczeń przyznanych z powodu niepełnosprawności na 100 mieszkańców;
- ✓ Liczba przyznanych świadczeń rodzinnych na 100 mieszkańców.

Problem ubóstwa scharakteryzowano na podstawie liczby przyznanych świadczeń pomocy społecznej z tego powodu na 100 mieszkańców. Problem ubóstwa najbardziej dotykał mieszkańców sołectwa Jankowice, gdzie na 100 mieszkańców przyznano 0,95 świadczeń. Najmniejsze nasilenie tego problemu obserwuje się na terenie sołectwa Świerklany Dolne (0,32).

Problem niepełnosprawności najbardziej nasilony jest na terenie sołectwa Jankowice (0,54 świadczeń na 100 mieszkańców). Najmniejszy problem w tym zakresie odnotowano na terenie sołectwa Świerklany Górne (0,25 świadczeń na 100 mieszkańców).

Sołectwo, które wymagało największego wsparcia finansowego udzielonego przez MOPS to Świerklany Dolne (6,86 świadczeń na 100 mieszkańców). Najmniej rodzin otrzymujących świadczenia w 2015 roku odnotowano na terenie sołectwa Świerklany Górne.

Frekwencja wyborcza

Jedną z form aktywności obywatelskiej jest głosowanie w wyborach i referendach, zarówno na poziomie państwowym (np. wybory prezydenckie i parlamentarne), jak i lokalnym (np. wybory samorządowe).

